20.5.2024

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

HE 45/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä HE 45/2024 ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia. Esityksessä ehdotetaan, että eräitä valmisteverotuslain menettelysäännöksiä täsmennettäisiin jo aiemmin kansallisesti toimeenpannun valmisteverotusdirektiivin mukaisesti. Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita teknisiä tarkistuksia. Lisäksi ehdotetaan täydennettäväksi verovelvollisuutta etämyynnissä koskevaa säännöstä.

Verovelvollisuus valmisteverojen suorittamisesta Suomeen olisi edelleen ensisijaisesti etämyyjällä, mutta tuotteiden ostaja olisi valmisteverotusdirektiivin mahdollistamalla tavalla myyjän lisäksi vastuussa verosta tietyissä etämyynnin tilanteissa. Ostaja vastaisi valmisteverosta yhteisvastuullisesti etämyyjän kanssa, jos myyjä ei ole noudattanut velvollisuuksiaan vaan on jättänyt ilmoittamatta Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä Suomeen eikä ole antanut vakuutta valmisteverojen suorittamisesta.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kannattaa valmisteverotuslain menettelysäännösten täsmentämistä ja teknisiä tarkastuksia. Suomen alkoholin valmisteverotus on EU:n kireintä ja on tärkeä varmistaa valtion verotuotot erityisesti alkoholin etämyynnissä.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että 2000-luvun alussa osa alkoholin etämyyjistä toimi ilman veroedustajaa. Silloin kukaan ei maksanut veroja Suomessa kulutetuista tuotteista ja osa etämyynnissä verotetuista valmisteveron alaisista tuotteista jäi verottamatta. Näin siitä huolimatta, että myyjillä oli selkeä rooli tuotteiden toimittamisessa ostajille.

Viime vuonna toteutettu tullin tehostettu valvontajakso osoitti, että valmisteveroja ei makseta kaikissa tilanteissa, joissa verot olisi maksettava. Valvontajakson aikana alkoholijuomien tilaukset, joista ei ilmoitettu Verohallinnolle vähenivät viranomaisten arvion mukaan valvontajakson aikana merkittävästi, noin 60 prosenttia.

Valmistevero kannetaan määräjäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka toiseen jäsenvaltioon sijoittunut muu kuin valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja tai varmistettu vastaanottaja, joka ei harjoita taloudellista toimintaa, on ostanut ja jotka itsenäistä taloudellista toimintaa harjoittava lähettäjä tai joku hänen puolestaan on suoraan tai välillisesti lähettänyt tai kuljettanut toisen jäsenvaltion alueelle. Tuotteiden lähettäjän tai tämän mahdollisesti nimeämän veroedustajan on oltava rekisteröitynyt ennen valmisteveron alaisten tuotteiden lähettämistä sekä asetettava vakuus valmisteveron maksamisesta.

On tärkeää täsmentää valmisteverolakia niin, että tuotteiden ostajalla on yhteisvastuu valmisteveron suorittamisesta etämyyjän kanssa niissä tilanteissa, joissa myyjä ei ole noudattanut velvollisuuksiaan vaan on jättänyt ilmoittamatta Verohallinnolle tuotteista ennen niiden lähettämistä Suomeen. On perusteltua lähteä siitä, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut verkkokauppa, joka markkinoi ja myy tuotteitaan suomalaisille yksityishenkilöille Suomeen ja osallistuu jollain tavalla tuotteiden kuljetukseen tai sen järjestämiseen, on laissa tarkoitettu etämyyjä. Tämä periaate yhdessä ostajan toissijaisen verovelvollisuuden kanssa on omiaan vähentämään valmisteverolain alaisten tuotteiden hankkimista niin, että verot pyritään välttämään.

Myös etäoston selkeä määrittäminen on tärkeää. Yksityishenkilön ulkomaisesta verkkokaupasta hankkimista valmisteveron alaisista tuotteista tulee kaikissa tapauksissa maksaa valmisteverot Suomeen. Etäostossa yksityishenkilö muuten kuin matkustajatuontina tai etämyynnillä hankkii toisesta jäsenvaltiosta omaan käyttöönsä valmisteveronalaisia tuotteita ja järjestää niiden kuljetuksen Suomeen ilman myyjän suoraa tai välillistä osallistumista kuljetuksen järjestämiseen. Etäostossa ostaja on verovelvollinen hankkimistaan tuotteista. Ainoastaan siinä tapauksessa siinä tapauksessa, että yksityishenkilö kuljettaa omaan käyttöönsä hankkimansa tuotteet itse mukaan Suomeen matkustajatuontina, tuotteista ei makseta valmisteveroa Suomeen. Pelkästään Virosta tapahtuvan matkustajatuonnin vuoksi Suomi menettää yli 130 miljoonaa euroa valmisteverotuottoja vuodessa.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana periaate, jonka mukaan jokainen EU:n jäsenvaltion verottaa sen alueella tapahtuvaa tuotteiden kulutusta. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa ja siirtää veroa suorittamatta. Koska tuotteita voidaan siirtää verottomana, valvonnan on oltava tehokasta verotulojen turvaamiseksi.

Tietokoneistetun valvontajärjestelmän (EMCS) laajentaminen ja paperisista asiakirjoista luopuminen on perusteltua. Valvontaa helpottaa se, että laissa tarkoitetun varmistetun lähettäjän ja vastaanottajan on rekisteröidyttävä Verohallinnon rekisteriin ennen toiminnan aloittamista. Pelkkä lain täsmentäminen ja EU:n valvontajärjestelmän tehostaminen ei ole

riittävää, vaan jatkossa on panostettava enemmän kotimaiseen valvontaan ja taattava tullille riittävät resurssit valvontaan ja tilanteen seuraamiseen.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Veli-Matti Aittoniemi
varatoimitusjohtaja